

ÚVOD DO PŘEDMĚTU " POKROKY V TEORII A INSTRUMENTACI MODERNÍCH ANALYTICKÝCH METOD "	3
1.1. Některé nové směry vývoje	3
Robotizace v analytické praxi	3
Obecná problematika analytické chemometrie	6
1.2. Použitá a doporučená literatura.....	8
SOUČASNÉ VÝVOJOVÉ SMĚRY V ANALYTICKÉ CHEMII	9
2.1. Vymezení oboru	9
2.2. Charakterizace vývoje a náplně oboru	9
2.3. Charakterizace těžisek analytického výzkumu podle metodického kritéria	11
2.3.1. Analytická spektrometrie	11
2.3.2. Analytická separace látek	12
2.3.3. Elektroanalytická chemie	13
2.3.4. Nukleární analytická chemie	13
2.3.5. Rostoková analýza	13
2.3.6. Analytická instrumentace a chemometrie	13
2.4. Charakteristika cílů a optimální metodologie problémových směrů analytického výzkumu	14
2.4.1. Stopová až ultrastopová analýza	14
2.4.2. Analýza vysokých obsahů	14
2.4.3. Selektivní analýza vícesložkových soustav	15
2.4.4. Lokální analýza	15
2.4.5. Strukturní analýza	15
2.5. Hlavní oblasti československého analytického výzkumu	16
2.6. Doporučená literatura	16
2.7. Kontrolní otázky	16
OPERAČNÍ ZESILOVAČE V CHEMICKÉ INSTRUMENTACI	17
3.1. Úvod	17
3.2. Obecné úvahy o blokovém schématu měřicího přístroje.....	17
3.2.1. Detekční člen	17
3.2.2. Člen pro zpracování signálu ze spínače (čidla)	19
3.2.3. Člen pro vyhodnocování elektrické veličiny	20
3.3. Základní zapojení operačního zesilovače	21
3.3.1. Proudový sledovač	23
3.3.2. Zesilovač napětí - invertující zapojení	23
3.3.3. Zesilovač napětí - neinvertující zapojení	23
3.3.4. Diferenciální zesilovač	24
3.3.5. Sčítací a komparační obvody	24
3.3.6. Integrovační obvod	25
3.3.7. Derivační obvod	26
3.4. Příklady použití OZ v chemické instrumentaci	26
3.4.1. Automatické potenciometrické titrace	26
3.4.2. Elektrolýza při kontrolovaném potenciálu	28
3.4.3. Polarografické měření	28
3.4.3.1. Jednoduchý model dvojelektrodového polarografu	30
3.5. Závěr	30
3.6. Doporučená studijní literatura	30
3.7. Kontrolní otázky	31
MODERNÍ POLAROGRAFICKÉ METODY V CHEMICKÉ ANALÝZE	32
4.1. Úvod	32
4.2. Kapacitní proud	32
4.2.1. Eliminace kapacitního proudu	33
4.3. Pulsně polarografické metody	33

	str.
4.3.1. Diferenční pulsní polarografie - DPP	35
4.3.1.1. Základní vztahy platné v DPP	36
4.3.2. Modifikace pulsních metod	39
4.3.2.1. Rychlá modifikace DPP	39
4.3.3. Využití katalytických proudů v DPP	40
4.3.4. Adsorpční děje v DPP	40
4.4. Elektrochemická rozpouštěcí analýza (ERA)	41
4.4.1. Elektrody	43
4.5. Polarografická instrumentace	44
4.6. Obecné zásady platné při DPP analýze	45
4.6.1. Stanovení anorganických látek	45
4.6.2. Stanovení organických látek	46
4.7. Doporučená studijní literatura	47
4.8. Kontrolní otázky	47
5. ANALYTICKÁ ELEKTROFORÉZA	48
5.1. Úvod	48
5.2. Pohyb nabitě částice v elektrickém poli	48
5.2.1. Silné elektrolyty	48
5.2.2. Slabé elektrolyty	50
5.3. Elektrický proud a přenos hmoty	53
5.3.1. Souvislost přenosu hmoty s elektrickým proudem	53
5.3.2. Rovnice pohyblivého rozhraní	53
5.3.3. Kohlrauschova regulační funkce	55
5.3.4. Stabilita elektroforetických rozhraní - samozostřující efekt	55
5.4. Elektroforéza jako analytická separační metoda	55
5.5. Další efekty, které se uplatňují při elektroforéze	56
5.5.1. Jouleovo teplo	56
5.5.2. Elektroosmóza	57
5.5.3. Difúze	57
5.5.4. Gravitace	58
5.6. Stabilizace zón v elektroforéze	58
5.6.1. Hydrofilní gely	58
5.6.2. Kapilární kolony	59
5.6.3. Stabilizace elektrickým polem	59
5.7. Elektroforetické techniky	59
5.8. Zónová elektroforéza - ZEP	60
5.8.1. Základní popis	60
5.8.2. Praktické aspekty	61
5.9. Izoelektrická fokuzace - IEF	61
5.9.1. Základní popis	62
5.9.2. Praktické aspekty	62
5.9.3. Praktické analytické využití	63
5.10. Izotachoforéza	63
5.10.1. Základní popis	63
5.10.2. Praktické aspekty	64
5.10.3. Volba elektrolytových systémů pro analytickou izotachoforézu	65
5.10.4. Aplikační možnosti analytické izotachoforézy	66
5.11. Doporučená studijní literatura	67
5.12. Kontrolní otázky	68
6. SEPARACE LÁTEK VE FYZIKÁLNÍCH POLÍCH - Field-flow frakcionace	69
6.1. Úvod	69
6.2. Princip FFF	69

6.3. Techniky, přístroje a aplikace	72
6.3.1. Termální FFF	72
6.3.2. Sedimentační FFF	73
6.3.3. Elektrická FFF	73
6.3.4. Toková FFF	74
6.3.5. Magnetická FFF	74
6.3.6. Koncentrační FFF	74
6.3.7. Sterická FFF	75
6.3.8. Sedimentačně flotační FFF	75
6.4. Perspektivy budoucího rozvoje FFF	76
6.5. Doporučená literatura k dalšímu studiu	77
6.6. Kontrolní otázky	77
7. PRINCIPY A TEORIE CHROMATOGRAPIE	78
7.1. Základní pojmy	78
7.2. Klasifikace chromatografických systémů a postupů	78
7.2.1. Skupenství koexistujících fází	78
7.2.2. Fyzické uspořádání systému a způsob provedení chromatografického pokusu	79
7.2.3. Způsob vyvíjení chromatogramu	80
7.2.3.1. Frontální chromatografie	80
7.2.3.2. Bluční chromatografie	80
7.2.3.3. Vytěšňovací chromatografie	80
7.2.4. Mechanismus distribuce chromatografované látky mezi fáze systému	80
7.3. Přehled vývoje chromatografie	84
7.4. Teoretické modely chromatografie	84
7.5. Popis modelů lineární chromatografie s nestlačitelnou mobilní fází..	85
7.5.1. Lineární neideální chromatografie	85
7.5.2. Lineární ideální chromatografie	86
7.6. Zjednodušený popis lineární neideální chromatografie	87
7.6.1. Retenční rovnice	87
7.6.2. Rozmývání chromatografické zóny	88
7.6.3. Představa teoretického patra	90
7.7. Tok mobilní fáze	90
7.8. Sorpční rovnováha a distribuční konstanta	91
7.8.1. Problém sorpční rovnováhy v migrující chromatografické zóně..	91
7.8.2. Vztahy mezi chromatografickou distribuční konstantou a termodynamickými vlastnostmi chromatografického systému	92
7.8.3. Závislost standardní diferenciální molární sorpční Gibbsovy funkce a chromatografické distribuční konstanty na teplotě a tlaku	94
7.9. Chromatografické rozlišení	96
7.10. Vývoj teorií chromatografie	97
7.11. Použitá a doporučená literatura	97
7.12. Kontrolní otázky	98
8. POKROKY V KAPILÁRNÍ PLYNOVÉ CHROMATOGRAPII	99
8.1. Rozdělení kapilárních kolon s nezaplňným volným prostorem uprostřed	99
8.2. Rozdělení kapilárních kolon zaplněných v celém průřezu	100
8.3. Materiál pro výrobu kapilárních kolon	100
8.4. Křemenné kapilární kolony	100
8.4.1. Postup přípravy křemenné kapilární kolony	102
8.5. Kapilární kolony s vázanou fází	104
8.6. Doporučená a použitá literatura	107
8.7. Kontrolní otázky	107

	str.
9. POKROKY V INSTRUMENTACI KAPALINOVÉ CHROMATOGRRAFIE	108
9.1. Části přístrojů pro kapalinovou chromatografii	108
9.1.1. Čerpadla pro vysokoučinnou kapalinovou chromatografii	108
9.1.2. Systémy pro tvorbu gradientu mobilní fáze	110
9.1.3. Nástřiková zařízení	110
9.1.4. Chromatografické kolony	111
9.1.5. Detektory	112
9.1.6. Zařízení pro zpracování dat	116
9.2. Trendy v instrumentaci pro kapalinovou chromatografii	116
9.2.1. Automatizace kapalinové chromatografie, optimalizace separačních podmínek	116
9.2.2. Miniaturizace zařízení pro kapalinovou chromatografii	117
9.2.3. Kombinace technik a kolon, multidimensionální chromatografie	119
9.2.4. Konstrukce kapalinových chromatografů se speciálním určením.	120
9.3. Použitá a doporučená literatura	121
9.4. Kontrolní otázky	122
10. APLIKACE MODERNÍCH INSTRUMENTÁLNÍCH METOD V BIOCHEMICKÉ ANALÝZE ..	123
10.1. Úvod	123
10.2. Analýza biopolymerů	123
10.2.1. Chromatografické techniky	123
10.2.2. Elektromigrační techniky	124
10.3. Analýza nízkomolekulárních látek	125
10.3.1. Obecné chromatografické postupy	125
10.3.2. Vysokoučinné kapalinové chromatografy	125
10.3.3. Jednoučelové chromatografy	128
10.3.4. Identifikace nízkomolekulárních látek; kombinace s jinými fyzikálně-chemickými metodami	130
10.4. Dělení opticky aktivních látek	133
10.5. Profilování	134
10.6. Doporučená studijní literatura	136
10.7. Kontrolní otázky	136
11. ODBĚRY VZORKŮ A JEJICH PŘÍPRAVA K ANALÝZE - KONCENTRAČNÍ TECHNIKY	137
11.1. Úvod	137
11.2. Obecná kritéria pro odebírání vzorků	138
11.3. Některé zásady odběru vzorků emisí a imisí	138
11.3.1. Aerosoly	138
11.3.2. Plyny a páry	139
11.4. Obohacovací postupy a úprava vzorků	139
11.4.1. Adsorpční techniky	139
11.4.2. Metody využívající chemické reakce	141
11.4.3. Vymrazovací (kryogenní) techniky	141
11.4.4. Odlučovací (trapping) techniky	141
11.4.5. Extrakční techniky	142
11.5. Použitá a doporučená literatura	146
11.6. Kontrolní otázky	146
12. NĚKTERÉ DŮLEŽITÉ ASPEKTY STRATEGIE VOLBY ANALYTICKÉ METODIKY A OPTIMALIZACE ANALYTICKÝCH POSTUPŮ.....	147
12.1. Úvod	147
12.2. Strategie volby analytické metodiky	147
12.2.1. Kritéria optimalizace	148
12.3. Optimalizace analytické metodiky - příklad	151
12.4. Použitá a doporučená literatura	154
12.5. Kontrolní otázky	154